

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 1: ГОТОВНІСТЬ ДО ДОМАШНІХ ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 1: Розуміння
ризиків стихійних лих у побуті

Автор: ГО НОМ/ Проект партнерства
VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Розуміння ризиків домашніх катастроф» та містить індивідуальні методичні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст цього модуля

1. Мета навчального модуля
2. Результати навчання навчального модуля
3. Вступ: Що таке розуміння ризиків домашніх катастроф
4. Ключові поняття та термінологія
5. Розуміння важливості
6. Чому цей навчальний модуль важливий
7. Стихійні лиха в розумінні контексту ризиків домашніх катастроф
8. Повені
9. Шторми та сильні вітри
10. Спека та лісові пожежі
11. Технологічні/промислові катастрофи в контексті розуміння ризиків домашніх катастроф
12. Витоки газу та вибухи
13. Хімічні розливи або промислове забруднення
14. Збої в електропостачанні та електроаварійні випадки
15. Біологічні/медичні катастрофи в контексті розуміння ризиків домашніх катастроф
16. Пандемії та спалахи інфекційних захворювань
17. Забруднення води або їжі
18. Отруєння чадним газом / Небезпека повітря в приміщенні
19. Надихаючі дії та взірці для наслідування
20. Більше для дослідження

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 1: Навчання на основі сценаріїв (SBL)

Цей модуль зосереджений на усвідомленні реальних ризиків та прийнятті рішень у надзвичайних ситуаціях. Навчання на основі сценаріїв допомагає учням аналізувати реальні ситуації стихійних лих удома, розмірковувати над реакціями та робити обґрунтований вибір. Воно розвиває критичне мислення, ситуаційну обізнаність та емоційну готовність — ключові компетенції для готовності до стихійних лих.

Приклад застосування:

- Після слайду «Сценарій рефлексії: Затоплена вулиця вночі» учнів поділяють на невеликі групи.
- Кожна група отримує короткий письмовий або візуальний сценарій.
- Учні обговорюють, які негайні дії вони б вжили, обґрунтовують свої рішення та порівнюють їх з офіційними рекомендаціями щодо безпеки.

Адаптація формату:

- Онлайн: Використовуйте кімнати для групових занять або цифрові дошки (наприклад, Padlet).
- Очна зустріч: Проведіть рольові обговорення в невеликих групах, використовуючи роздруковані картки або аркуші сценаріїв.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 2: Керована групова дискусія та рефлексія

Готовність до стихійних лих вимагає обміну досвідом, розвитку емпатії та сумнівів у припущеннях. Керовані дискусії дозволяють учням пов'язувати особистий досвід із офіційними знаннями про безпеку, допомагаючи їм засвоїти ключові ідеї. Це допомагає різним учням, особливо учасникам з діаспори, враховувати міжкультурні перспективи щодо готовності.

Приклад застосування:

- Після презентації слайду «Чому ризики домашніх катастроф мають значення в Європі» викладач запитує:
- «Які типи стихійних лих найімовірніші у вашому регіоні, і наскільки ви до них готові?»
- Відповіді колективно відображаються на дошці або у спільному документі для візуалізації рівня обізнаності спільноти.

Адаптація формату:

- Онлайн: Використовуйте інструменти опитування для швидкого збору відповідей.
- Очна робота: Проведіть «розмову в колі», де кожен учень наведе один приклад з особистого або місцевого досвіду.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 3: Моделювання та вправа з прийняття рішень

Симуляції відтворюють умови високого стресу або невизначеності, допомагаючи учням практикувати спокійне та логічне прийняття рішень. Це перетворює теоретичні знання на практичну готовність — життєво важливе як для сімей, так і для викладачів.

Приклад застосування:

- Після слайду «Техногенні та промислові катастрофи» учням буде представлено інтерактивну симуляцію:
- «Ви отримуєте текстове повідомлення про витік хімікатів у вашому районі. У вас є 10 хвилин, щоб діяти. Що ви будете робити?»
- Учні обирають між різними варіантами реагування (залишатися всередині, евакуюватися, викликати служби екстреної допомоги, публікувати повідомлення онлайн тощо).
- Потім група обговорює, які заходи реагування були найбезпечнішими, керуючись офіційними протоколами цивільного захисту ЄС або країни.

Адаптація формату:

- Онлайн: Використовуйте кімнати для групових занять або цифрові дошки.
- Очна робота: Проведіть симуляцію на паперовому носії з обмеженим часом, візуальними підказками та груповим обговоренням.

Поради

- **Почніть з повсякденної актуальності.** Почніть з прикладів, які учні можуть особисто зрозуміти — відключення електроенергії вдома, місцеві шторми або правила безпеки. Це зміцнює впевненість і уникає абстрактного страху. Заохочуйте короткі моменти для обміну досвідом («Які ризики стихійних лих існують там, де ви живете?»), щоб активувати попередні знання та зробити навчання змістовним.
- **Забезпечуйте психологічну безпеку.** Деякі теми, пов'язані з катастрофами, можуть викликати тривогу або болісні спогади. Створіть спокійну, шанобливу атмосферу — поясніть, що метою є готовність, а не страх.
- **Використовуйте співпрацю, а не конкуренцію.** Заохочуйте взаємне навчання, де досвідчені учні діляться досвідом, а учасники діаспори вносять свій внесок у місцеві або культурні практики безпеки.
- **Сприяти інклюзивності та мовній підтримці.** Використовуйте прості візуальні засоби комунікації — схеми, значки та двомовні матеріали, де це можливо. Заохочуйте учнів висловлювати інструкції з безпеки рідною мовою або діалектом, допомагаючи іншим розуміти та поважати культурне різноманіття під час реагування на домашні катастрофи.

Стратегії адаптації

Офлайн

Приклад презентації: Учні працюють у невеликих групах, щоб проаналізувати сценарій «Затоплена вулиця вночі» або рефлексивний кейс «Витік газу вдома». Кожна група визначає ключові ризики, перераховує негайні дії та порівнює результати з офіційними рекомендаціями ЄС щодо цивільного захисту.

Як:

- Використовуйте роздруковані картки зі сценаріями або проекцію слайдів.
- Проведіть групові обговорення в прямому ефірі з подальшим коротким підбиттям підсумків заняття.
- Включіть фізичну демонстрацію предметів домашньої безпеки (наприклад, ліхтарик, детектор чадного газу, аптечка першої допомоги).

Матеріали: Роздруковані робочі аркуші, проектор, фліпчарт, зразок комплекту для екстрених випадків, картки зі сценаріями.

Онлайн

Приклад завдання: Учні переглядають тематичне дослідження «Розлив хімікатів / Попередження про токсичні речовини в повітрі» за допомогою спільного доступу до екрана.

Вони обговорюють у кімнатах для груп, які дії вживати вдома та як перевіряти офіційні попередження.

Потім групи представляють відповіді у спільному документі.

Як:

Використовуйте кімнати для групової роботи в Zoom або Microsoft Teams. Поділіться слайдами та короткими відео (наприклад, кампанія ЮНІСЕФ «Безпека вдома під час війни»).

Використовуйте Mentimeter або Jamboard для вправ із спільного прийняття рішень.

Інструменти: Zoom/Teams, кімнати для групових обговорень, Google Docs, Mentimeter, посилання на YouTube.

Гібридний метод

Спочатку учні проходять онлайн-вікторину перед сесією щодо обізнаності про побутові катастрофи (через Google Forms).

Під час очного заняття вони застосовують свої знання в симуляційній вправі — вирішують, що робити під час землетрусу або відключення електроенергії. Зрештою, вони діляться особистими роздумами онлайн (наприклад, «Одна річ, яку я змінив удома після цього навчання»).

Як:

Поєднуйте асинхронне онлайн-навчання (відео, читання, вікторини) із симуляціями або обговореннями в класі. Заохочуйте учнів ділитися реальними прикладами зі своїх спільнот на онлайн-форумах.

Інструменти: Google Classroom, відео кампанії YouTube/UNICEF, Padlet для дощок для рефлексії, друковані роздаткові матеріали для симуляції в класі.

Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

1. Критичне мислення

- Вправа «Сценарій рефлексії: Затоплена вулиця вночі», де учні вирішують, чи залишатися, чи евакуюватися, а потім обґрунтовують свій вибір.
- Обговорення сценарійного навчання, де учні оцінюють різні варіанти реагування та порівнюють їх з офіційними рекомендаціями щодо безпеки.

2. Вирішення проблем

- Вправа з моделювання та прийняття рішень («Хімічний розлив / Попередження про токсичне повітря»), де учні повинні діяти протягом обмеженого часу та обирати безпечні відповіді.
- Групове обговорення слайдів «Що робити / чого НЕ робити» щодо витоків газу та відключень електроенергії.

3. Комунікація

- Керована групова дискусія після слайду «Чому ризики стихійних лих удома важливі», де учні діляться місцевим досвідом та ідеями щодо запобігання.
- Вправа «Підготовка до пандемії», де учасники пояснюють одноліткам кроки домашньої ізоляції або правила безпеки простою мовою.

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

- В кінці цього навчального модуля слухачі пройдуть тест із 10 запитань з вибором однієї правильної відповіді, призначений для оцінки їхнього розуміння ключових концепцій, розглянутих на занятті.

Додаткові стратегії оцінювання

- Вихідний квиток — «Одну річ, яку я зроблю по-іншому». Як це працює: В кінці сесії кожен учень записує або ділиться одним коротким твердженням, відповідаючи на такі підказки, як: «Одна ключова річ, яку я сьогодні дізнався, це...», «Одна помилкова думка, яку я виправив, це...», «Одна дія, яку я зроблю, щоб зробити свій дім безпечнішим, це...». Що це розкриває: Особисті висновки учнів та саморефлексія щодо отриманих знань. Емоційний зв'язок із темою. Чи були ключові запобіжні повідомлення засвоєні та зрозумілі.
- Коротка вправа «Міф чи факт». Як це працює: Викладач представляє 3–5 коротких тверджень про домашні катастрофи, змішуючи правдиву та хибну інформацію. Учні голосують за «Міф» або «Факт» (використовуючи картки, руки, опитування або емодзі), а потім коротко пояснюють свої міркування. Що це показує: Глибину концептуального розуміння. Збереження дезінформації або небезпечних переконань. Здатність учнів обґрунтовувати відповіді за допомогою логіки та доказів.

Додаткові довідкові матеріали

1. UNDRR – «Як зробити ваш дім та громаду стійкими до стихійних лих»

<https://www.undrr.org/publication/how-make-your-home-and-community-disaster-resilient>

Опис: Стислий, зручний для викладачів посібник, що пояснює готовність до стихійних лих на рівні домогосподарств, включаючи контрольні списки та поради щодо комунікації ризиків, корисні для організації обговорень у класі та практичних вправ.

2. Європейський комітет з питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги (ЕЧО) – Відео інформаційної кампанії «Будьте готові»

https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/videos/be-ready-family-preparedness_en

Опис: Короткий анімаційний відеоролик, що демонструє щоденні дії з підготовки для європейських сімей — чудовий спосіб розпочати роботу або візуальний супровід для ознайомлення з темами Модуля 1.

3. МФЧК – «Безпека та готовність до домашнього насильства: короткий довідковий матеріал з інфографіки»

<https://www.ifrc.org/home-safety>

Опис: Візуально насичена інфографіка від Міжнародної федерації Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, що ілюструє важливі кроки безпеки вдома — ідеально підходить для плакатів у класі, роздаткових матеріалів для учнів або включення цифрових слайдів.

Джерела

- Центри контролю та профілактики захворювань (CDC). (2023). Безпека харчових продуктів та води під час надзвичайних ситуацій. Отримано з <https://www.cdc.gov/disasters/foodwater/>
- Європейський комітет з питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги (ECHO). (2024). Готовність до стихійних лих та їх запобігання в Європі. Європейська комісія. Отримано з <https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu>
- Європейські операції з цивільного захисту та гуманітарної допомоги (ECHO). (2023). Будьте готові: відео кампанії з підготовки сімей [Відео]. Отримано з https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/videos/be-ready-family-preparedness_en
- Європейська система обізнаності про повені (EFAS). (2024). Щорічний звіт про гідрологічну небезпеку. Отримано з <https://www.efas.eu>
- Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця (МФЧХ). (2023). Посібник з безпеки вдома та готовності до надзвичайних ситуацій. Отримано з <https://www.ifrc.org/home-safety>
- Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ). (17 січня 2023 року). SES та ЮНІСЕФ запускають кампанію з безпеки домівок під час відключення електроенергії. Отримано з <https://www.unicef.org/ukraine/en/press-releases/ses-and-unicef-launch-home-safety-campaign-amid-power-outages>
- Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). (2023). Стійкість громад та навчання з питань стихійних лих в Україні. Отримано з <https://www.undp.org/ukraine>
- Управління Організації Об'єднаних Націй зі зменшення ризику стихійних лих (UNDRR). (2023). Як зробити ваш дім та громаду стійкими до стихійних лих. Отримано з <https://www.undrr.org/publication/how-make-your-home-and-community-disaster-resilient>

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

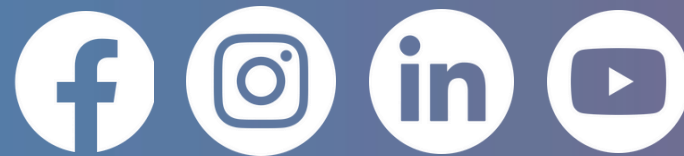
<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Отримайте задоволення від навчального модуля 1 VET-READY
«ГОТОВНІСТЬ ДО ДОМАШНІХ ЛИХ» з розділу 1 «ГОТОВНІСТЬ ДО
ДОМАШНІХ ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ» – Розуміння ризиків
домашніх лих!**

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>